

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

Κοινωνική Μέριμνα Φοιτητών
Πανεπιστημίου Πατρών

Οδηγός για τα χαρακτηριστικά προσβασιμότητας των Windows 11

Έκδοση 1.0, Δεκέμβριος 2021

Τίτλος Πράξης: Υποστήριξη Παρεμβάσεων Κοινωνικής Μέριμνας Φοιτητών του Πανεπιστημίου Πατρών ΦΚ81066 MIS: 5045934

Επιμέλεια: Μηλιτισπούλου Χρυσάνθη

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα	2
1. Εισαγωγή	3
2. Όραση	4
2.1 Βελτίωση της ορατότητας της οθόνης	4
2.2 Χρήση του Αφηγητή (πρόγραμμα ανάγνωσης οθόνης)	5
2.3 Διαθέσιμες συντομεύσεις	5
3. Ακοή	5
3.1 Διευκόλυνση της ακοής των Windows	6
3.2 Αλλαγή ρυθμίσεων λεζαντών	6
4. Επιδεξιότητα και κινητικότητα	7
4.1 Χρήση του πληκτρολογίου οθόνης για πληκτρολόγηση	7
4.2 Αναγνώρισης ομιλίας των Windows	8
4.3 Διαφορετικοί τρόποι εισόδου (login) στον υπολογιστή	8
4.4 Διευκόλυνση χρήσης του ποντικιού	9
5. Εστίαση	9
5.1 Διευκόλυνση της εστίασης στις εργασίες	9
5.2 Ενεργοποίηση προτάσεων κειμένου	9
6. Τρόπος εφαρμογής παραμετροποιήσεων	10
Βιβλιογραφία	11

1. Εισαγωγή

Η Κοινωνική Μέριμνα του Πανεπιστημίου Πατρών, δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της Δράσης «Υποστήριξη Παρεμβάσεων Κοινωνικής Μέριμνας Φοιτητών του Πανεπιστημίου Πατρών». Κάποιοι από τους βασικούς σκοπούς της Δράσης είναι η ενίσχυση των Δομών Κοινωνικής Μέριμνας του Πανεπιστημίου Πατρών, η υποστήριξη των Φοιτητών που προέρχονται από Ευαίσθητες/ Ευπαθείς Κοινωνικές Ομάδες και η παροχή ισότιμης εκπαίδευσης, ευκαιριών και προσβασιμότητας σε όλους τους Φοιτητές του Πανεπιστημίου Πατρών.

Βασικό πλαίσιο της δράσης είναι η «Ίση Εκπαίδευση – Προσβασιμότητα για όλους».

Απώτερος στόχος της είναι η αύξηση του ποσοστού έγκαιρης ολοκλήρωσης του κύκλου σπουδών, η μείωση της ακαδημαϊκής διαρροής, καθώς και η μετέπειτα ένταξη στην κοινωνία και αγορά εργασίας.

Για τους ανωτέρω λόγους και προκειμένου να επιτευχθεί η στήριξη των Φοιτητών με Αναπηρία, η Κοινωνική Μέριμνα συντάσσει οδηγούς με σκοπό να διευκολύνει, κυρίως, τους Φοιτητές με Αναπηρία στη χρήση της τεχνολογίας και του λογισμικού που χρησιμοποιούν ώστε να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους.

Ο παρόν οδηγός, αναφέρεται στις επιλογές προσβασιμότητας που διαθέτουν τα νέα Windows 11, τα οποία έχουν ήδη αρχίσει να χρησιμοποιούνται και αναμένεται να αντικαταστήσουν σταδιακά τα Windows 10. Αξίζει να σημειωθεί βέβαια, ότι οι περισσότερες από τις επιλογές που αναφέρονται, είναι διαθέσιμες και για προηγούμενες εκδόσεις των Windows.

Ο οδηγός βασίζεται στο μεγαλύτερο ποσοστό του στον αντίστοιχο οδηγό που έχει ήδη εκδώσει η Microsoft, ωστόσο είναι πιο σύντομος και με βάση τις απαιτήσεις των φοιτητών του Πανεπιστημίου Πατρών. Αναφέρει αρκετές από τις διαθέσιμες επιλογές σε θέματα προσβασιμότητας που έχει στη διάθεσή του ο χρήστης, ωστόσο δεν αναφέρεται ο τρόπος εφαρμογής τους, καθώς αυτό είναι εκτός του περιεχομένου του συγκεκριμένου οδηγού, ο σκοπός του οποίου είναι η ενημέρωση.

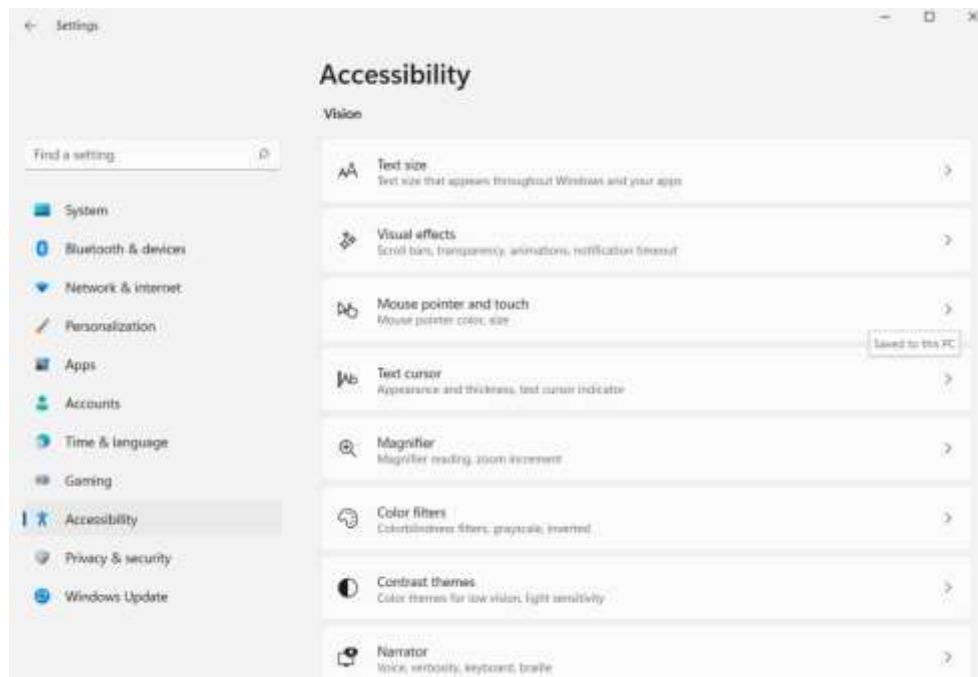
Ο λόγος που επιλέχθηκε να δημιουργηθεί ο οδηγός αυτός, είναι η ιδιαίτερα μεγάλη χρήση των Windows από τους φοιτητές του Πανεπιστημίου και η αναγκαιότητα να μπορούν να χρησιμοποιούνται από όλους τους φοιτητές, οι οποίοι πολλές φορές δε γνωρίζουν τις δυνατότητας παραμετροποίησης που τους παρέχονται.

Ο οδηγός χωρίζεται στα χαρακτηριστικά προσβασιμότητας που παρέχονται ανάλογα με την πιθανή αναπηρία του χρήστη, ωστόσο μπορούν να φανούν ιδιαίτερα χρήσιμα σε όλους τους

χρήστες, ανάλογα με την περίοδο που βρίσκονται στη ζωή τους και τις καταστάσεις που αντιμετωπίζουν, τις περιστάσεις ή απλά τις προτιμήσεις τους.

2. Όραση

2.1 Βελτίωση της ορατότητας της οθόνης

Οι επιλογές σε αυτή την ενότητα μπορούν να διευκολύνουν τους χρήστες, ώστε να γίνει η οθόνη γενικά πιο ευδιάκριτη. Μερικές προσαρμογές που μπορούν να πραγματοποιηθούν είναι οι παρακάτω:

- **Προσαρμογή μεγέθους**
Δίνεται η δυνατότητα προσαρμογής του μεγέθους του κειμένου, των εφαρμογών και άλλων στοιχείων (όπως του δείκτη του ποντικού και του κέρσορα).
- **Προσαρμογή της φωτεινότητας της οθόνης**
- **Προσαρμογή των χρωμάτων**
Δίνεται η δυνατότητα προσαρμογής των χρωμάτων του κέρσορα, του δείκτη του ποντικού και της γενικής ρύθμισης των χρωμάτων της οθόνης που εξυπηρετεί τον εκάστοτε χρήστη. Σε αυτό συμπεριλαμβάνεται και η δυνατότητα αλλαγής της χρωματικής αντίθεσης καθώς και η εφαρμογή φίλτρων χρώματος.
- **Χρήση μεγεθυντικού φακού**

Υπάρχει ενσωματωμένος μεγεθυντικός φακός, που με την ενεργοποίησή του, γίνονται πιο ευδιάκριτα τα περιεχόμενα της οθόνης. Ο μεγεθυντικός φακός μεγεθύνει ένα μέρος ή ολόκληρη την οθόνη.

2.2 Χρήση του Αφηγητή (πρόγραμμα ανάγνωσης οθόνης)

Στα Windows 11 (αλλά και σε συσκευές με παλαιότερες εκδόσεις των Windows) υπάρχει ενσωματωμένο πρόγραμμα ανάγνωσης οθόνης, ο Αφηγητής (Narrator). Ο Αφηγητής επιτρέπει τη χρήση υπολογιστή σε περίπτωση που ο χρήστης έχει μερική ή ολική απώλεια όρασης. Επίσης σε μερικές περιπτώσεις, διευκολύνει και άτομα με Δυσλεξία. Διαβάζει και αλληλοεπιδρά με τα στοιχεία στην οθόνη, όπως κείμενο και κουμπιά, ενώ είναι εφικτή η περιήγηση στα Windows, στο Διαδίκτυο και σε άλλες εφαρμογές. Ο Αφηγητής, χρειάζεται ένα χρονικό διάστημα εκμάθησης, ωστόσο παραμετροποιείται ώστε να προσαρμόζεται στις ανάγκες του χρήστη (π.χ. ταχύτητα ομιλίας, τόνοι και ένταση φωνής).

Να σημειωθεί, ότι ο αφηγητής λειτουργεί και με οθόνες Μπράιγ.

2.3 Διαθέσιμες συντομεύσεις

Αρκετοί χρήστες με οπτική αναπηρία, αλλά και χρήστες με συγκεκριμένες κινητικές αναπηρίες, χρησιμοποιούν τον υπολογιστή χωρίς τη χρήση του ποντικιού. Για το σκοπό αυτό, υπάρχουν διαθέσιμες συντομεύσεις για τη χρήση των Windows, για διάφορες εφαρμογές αλλά και για τα χαρακτηριστικά προσβασιμότητας των Windows.

Αξίζει να σημειωθεί, ότι αυτές οι συντομεύσεις, φαίνονται χρήσιμες και σε χρήστες χωρίς αναπηρία, οι οποίοι απλά επιθυμούν να τις χρησιμοποιούν για λόγους ευκολίας, ταχύτητας ή απλά προτίμησης.

Στα πλαίσια του οδηγού αυτού, γίνεται απλή παραπομπή στην αντίστοιχη ιστοσελίδα της Microsoft με τις σχετικές συντομεύσεις.

- [Σύνδεσμος με Συντομεύσεις πληκτρολογίου για εφαρμογές](#)
- [Σύνδεσμος με Συντομεύσεις πληκτρολογίου στα Windows](#)
- [Σύνδεσμος με Συντομεύσεις πληκτρολογίου των Windows για προσβασιμότητα](#)

3. Ακοή

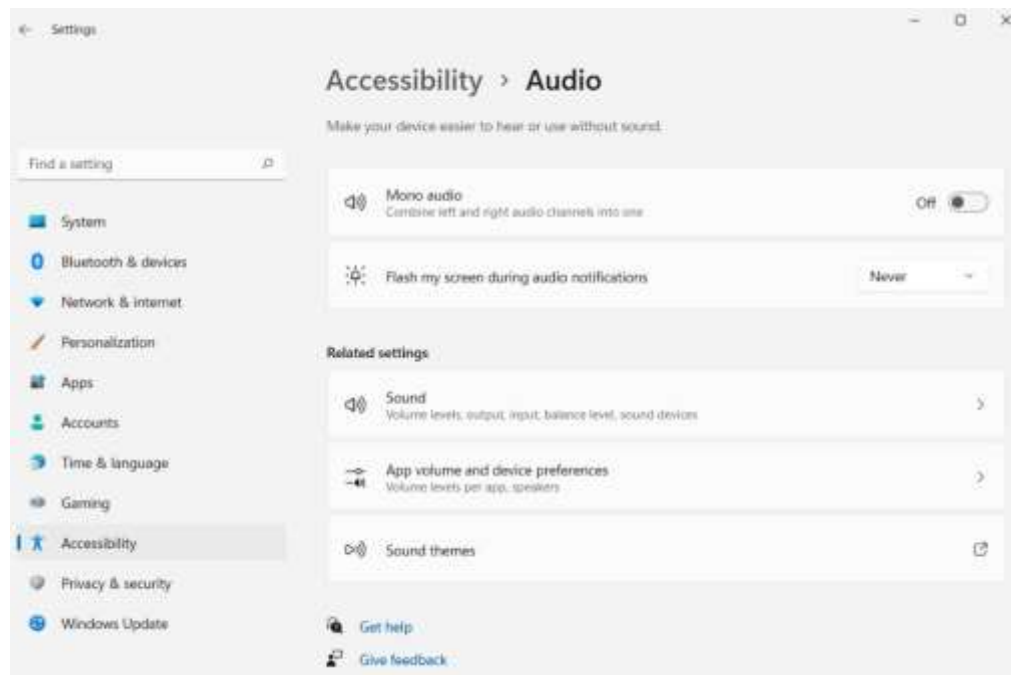
Οι δυνατότητες που αναφέρονται στην παρούσα ενότητα, αφορούν παραμετροποιήσεις που μπορούν να γίνουν, ώστε να γίνει φιλικότερη η χρήση του υπολογιστή για Άτομα με ακουστικές Αναπηρίες.

3.1 Διευκόλυνση της ακοής των Windows

- **Δυνατότητα αυξομείωσης έντασης**
- **Μετατροπή στερεοφωνικού ήχου σε ήχο ενός καναλιού**
Αυτή η επιλογή είναι ιδιαίτερα χρήσιμη σε όσους χρησιμοποιούν ένα μόνο ακουστικό ή έχουν απώλεια ακοής (μερική ή ολική) από το ένα αυτί.
- **Εμφάνιση με οπτικό τρόπο των ηχητικών ειδοποιήσεων**
Οι ειδοποιήσεις από τις εφαρμογές ή από τα Windows μπορούν να εμφανίζονται με οπτικό τρόπο, αντί για χρήση μόνο ηχητικής ειδοποίησης. Δίνεται η δυνατότητα επιλογής για το πως να εμφανίζονται αυτές οι ειδοποιήσεις (να αναβοσβήνει η γραμμή τίτλου του ενεργού παραθύρου, να αναβοσβήνει το ενεργό παράθυρο ή να αναβοσβήνει ολόκληρη η οθόνη κατά τη λήψη μιας ειδοποίησης).
- **Παράταση της διάρκειας εμφάνισης των ειδοποιήσεων** (για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από την προεπιλογή των 5 δευτερολέπτων).

3.2 Αλλαγή ρυθμίσεων λεζαντών

Οι λεζάντες επιτρέπουν την ανάγνωση των λέξεων που εκφωνούνται σε ένα βίντεο, μία τηλεόραση ή μία ταινία. Δίνεται η δυνατότητα λοιπόν να τροποποιηθούν στοιχεία όπως το χρώμα, το φόντο, το μέγεθος της γραμματοσειράς και τον τύπο της γραμματοσειράς.

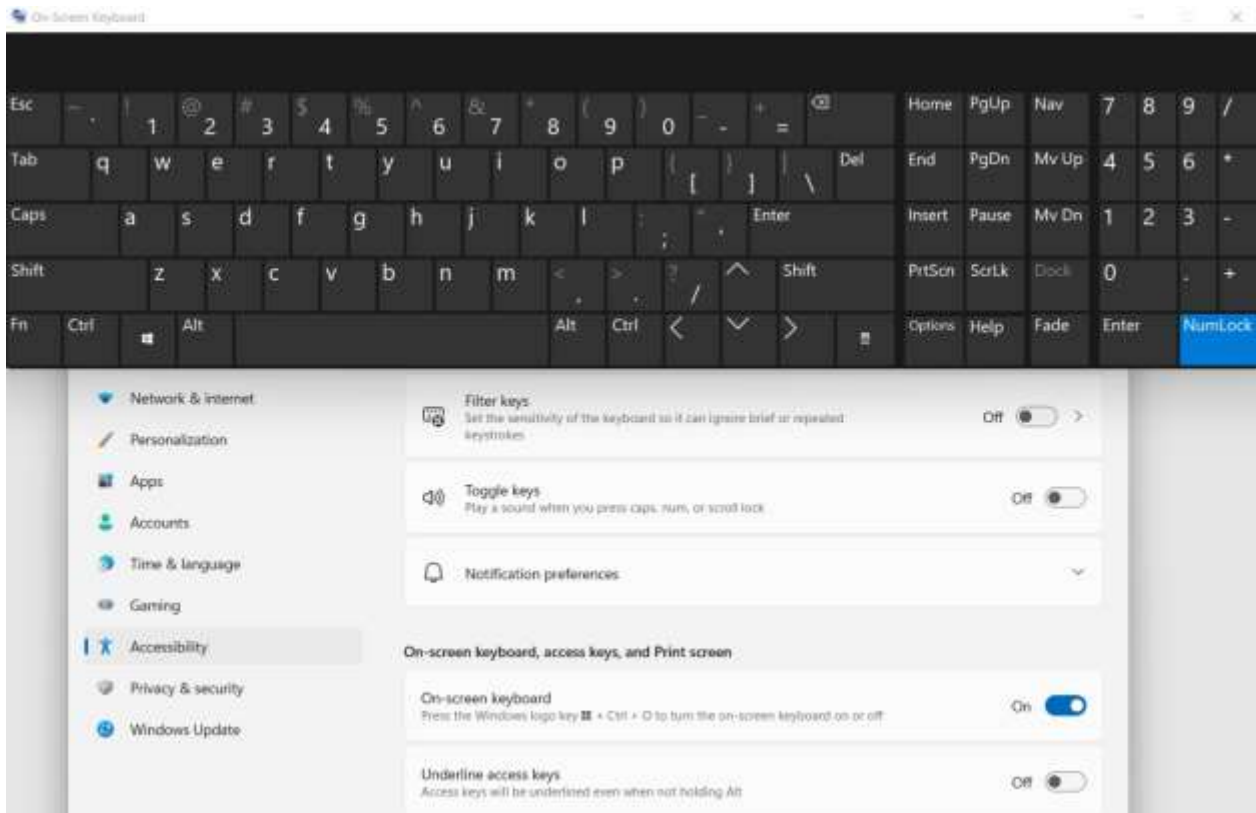
4. Επιδεξιότητα και κινητικότητα

4.1 Χρήση του πληκτρολογίου οθόνης για πληκτρολόγηση

Τα Windows διαθέτουν ένα ενσωματωμένο πληκτρολόγιο οθόνης, το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί αντί για φυσικό πληκτρολόγιο. Ενεργοποιώντας το, εμφανίζεται ένα οπτικό πληκτρολόγιο με όλα τα τυπικά πλήκτρα, που μπορεί να χρησιμοποιηθεί είτε με ποντίκι είτε με άλλη συσκευή κατάδειξης, ενώ υπάρχει και η δυνατότητα χρήσης ενός φυσικού μεμονωμένου πλήκτρου ή μιας ομάδας πλήκτρων για μετακίνηση μεταξύ των πλήκτρων στην οθόνη.

Το πληκτρολόγιο αυτό, μπορεί να παραμετροποιηθεί, ανάλογα με τις ανάγκες και τις προτιμήσεις του εκάστοτε χρήστη. Μερικές από τις τροποποιήσεις που είναι εφικτό να γίνουν είναι οι παρακάτω:

- Πραγματοποίηση ηχητικού σήματος όταν πατιούνται συγκεκριμένα πλήκτρα.
- Ενεργοποίηση αριθμητικού πληκτρολογίου.
- Χρήση πρόβλεψης κειμένου.

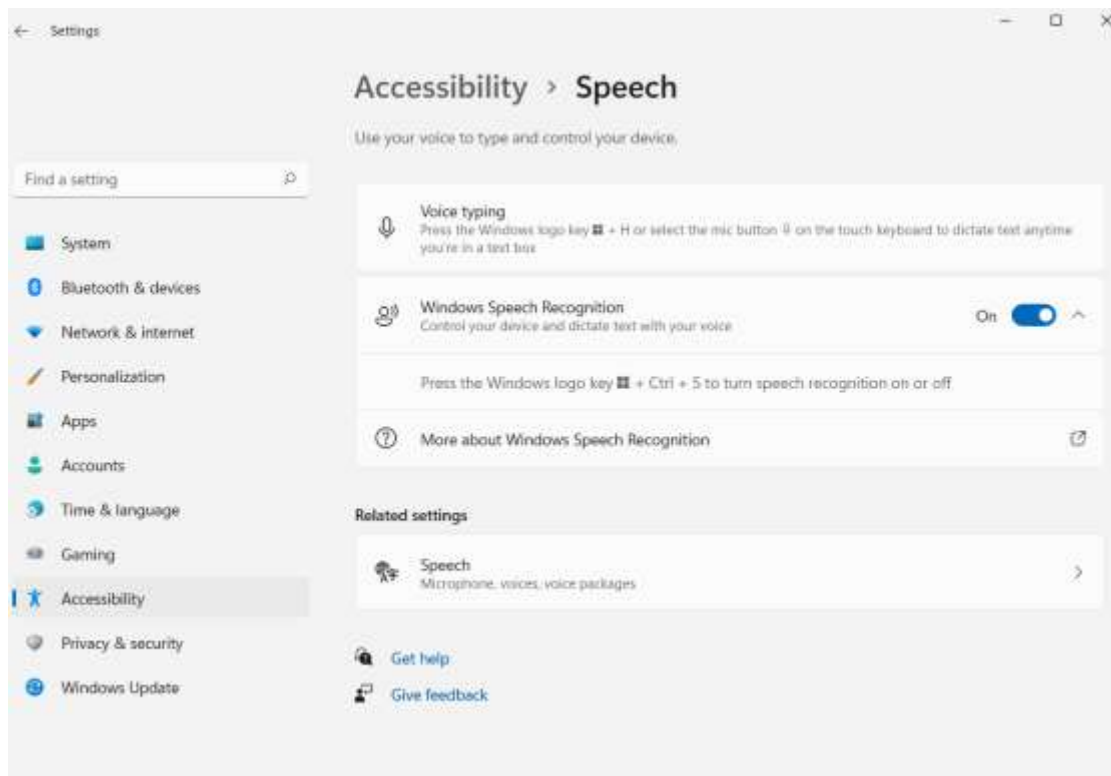
4.2 Αναγνώριση ομιλίας των Windows

Η επιλογή αυτή επιτρέπει τον έλεγχο του υπολογιστή αποκλειστικά με φωνή, χωρίς να χρειάζεται πληκτρολόγιο ή ποντίκι.

*Η δυνατότητα αυτή, τη δεδομένη χρονική στιγμή, είναι διαθέσιμη μόνο για τις ακόλουθες γλώσσες: Αγγλικά (Ηνωμένων Πολιτειών, Ηνωμένου Βασιλείου, Καναδά, Ινδίας και Αυστραλίας), Γαλλικά, Γερμανικά, Ιαπωνικά, Μανδαρινικά (Κινεζικά απλοποιημένα και παραδοσιακά) και Ισπανικά.

Οι εντολές που είναι διαθέσιμες βρίσκονται στον παρακάτω σύνδεσμο:

[Διαθέσιμες φωνητικές εντολές των Windows \(στα Αγγλικά\)](#)

4.3 Διαφορετικοί τρόποι εισόδου (login) στον υπολογιστή

Πραγματοποίηση ρυθμίσεων ώστε να μπορεί ο χρήστης να συνδεθεί στον υπολογιστή του με τον τρόπο που τον εξυπηρετεί καλύτερα. Υπάρχουν 3 διαθέσιμες επιλογές:

- Είσοδος με αναγνώριση προσώπου (προϋπόθεση αποτελεί η ύπαρξη κάμερας υπέρυθρων στον υπολογιστή ή εξωτερική κάμερα υπέρυθρων).
- Είσοδος με αναγνώριση δακτυλικού αποτυπώματος (προϋπόθεση αποτελεί η ύπαρξη μονάδας ανάγνωσης δακτυλικών αποτυπωμάτων).
- Είσοδος με κωδικό.

4.4 Διευκόλυνση χρήσης του ποντικιού

Ο τρόπος χρήσης του ποντικιού και η εμφάνισή του μπορεί να παραμετροποιηθεί με διάφορους τρόπους, ώστε να εξυπηρετεί το χρήστη. Παρακάτω δίνονται μερικές από τις διαθέσιμες επιλογές.

- Έλεγχος του ποντικιού με το αριθμητικό πληκτρολόγιο.
- Αλλαγή του πρωτεύοντος κουμπιού στο ποντίκι.
- Αλλαγή εμφάνισης του δείκτη του ποντικιού.
- Ορισμός επιλογών κύλισης.
- Αλλαγή εμφάνισης του ίχνους του δείκτη.

5. Εστίαση

5.1 Διευκόλυνση της εστίασης στις εργασίες

Υπάρχουν άνθρωποι όπου εξαιτίας συγκεκριμένων παθήσεων ή καταστάσεων, χρειάζονται βοήθεια στο να εστιάσουν στην εργασία που πραγματοποιούν, με τη μείωση των περισπασμών. Παρακάτω δίνονται κάποιες παραμετροποιήσεις που μπορούν να γίνουν προς αυτή την κατεύθυνση, την ελαχιστοποίηση δηλαδή των περισπασμών.

- Λιγότερη κίνηση
- Εκκαθάριση περιττών στοιχείων στη γραμμή εργασιών, ώστε να παραμείνουν αυτά που χρειάζεται ο χρήστης συχνά κατά την εργασία του με τον υπολογιστή.
- Απλοποίηση του μενού "Έναρξη", με τους εξής πιθανούς τρόπους:
 - Εμφάνιση ή απόκρυψη εφαρμογών που προστέθηκαν πρόσφατα.
 - Εμφάνιση ή απόκρυψη εφαρμογών που χρησιμοποιούνται περισσότερο.
 - Εμφάνιση ή απόκρυψη στοιχείων που ανοίχθηκαν πρόσφατα.
 - Επιλογή φακέλων που εμφανίζονται ή αποκρύπτονται.
- Επιλογή των ειδοποιήσεων που θέλει ο χρήστης να βλέπτε και να ακούει. Οι υπόλοιπες μεταφέρονται αυτόματα στο κέντρο ειδοποιήσεων και ο χρήστης μπορεί να τις δει όταν ο ίδιος το επιθυμήσει.
- Περιορισμός των ειδοποιήσεων που λαμβάνει ο χρήστης για κάποιο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα (για παράδειγμα αργά το βράδυ).
- Επιλογή των εφαρμογών που εμφανίζουν ειδοποιήσεις.

5.2 Ενεργοποίηση προτάσεων κειμένου

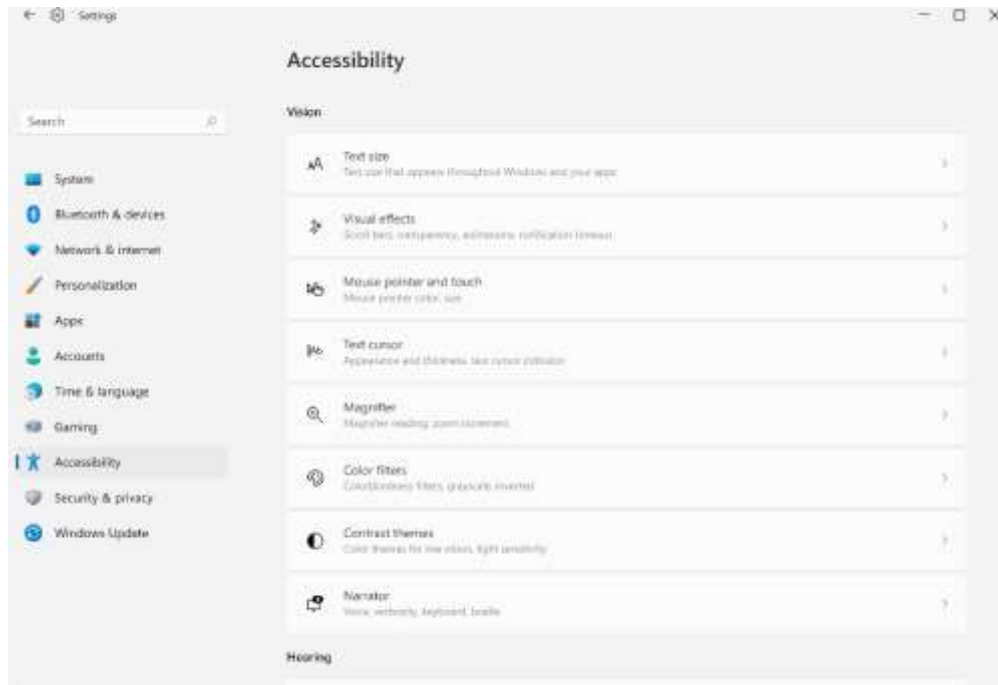
Καθώς ο χρήστης πληκτρολογεί, εμφανίζονται προτεινόμενες λέξεις επάνω από το δρομέα. Οι λέξεις προβλέπονται με βάση την ορθογραφία και όσο περισσότερα γράμματα πληκτρολογούνται, εμφανίζονται νέες και πιο ακριβείς προτεινόμενες λέξεις.

6. Τρόπος εφαρμογής παραμετροποιήσεων

Οι περισσότερες από τις ανωτέρω τροποποιήσεις, στα windows 11, βρίσκονται ακολουθώντας την παρακάτω διαδρομή:

Ρυθμίσεις → Προσβασιμότητα ή στα Αγγλικά Settings → Accessibility

Βιβλιογραφία

1. https://support.microsoft.com/el-gr/windows/%CF%85%CF%80%CE%BF%CF%83%CF%84%CE%AE%CF%81%CE%B9%CE%BE%CE%B7-%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%83%CE%B2%CE%B1%CF%83%CE%B9%CE%BC%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B1%CF%82-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B1-windows-8b1068e6-d3b8-4ba8-b027-133dd8911df9#WindowsVersion=Windows_11

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

